

kazu je zásadně zakázáno. Výjimku činí jednatelství nutné a účelné. Jednatelství bez příkazu je charakterisováno tím, že na místo projevu vůle pána věci máme jednání jednatelevo, a jen tím se odlišuje tento mimosmluvní právní poměr od smlouvy. Nutné jednatelství je určeno bezprostředně hrozící škodou, kterou jednatel odvrací, jednatelství účelné převážným a jasným prospěchem pánovým, jež jednatel opatřuje. Obě tato jednatelství zakládají povinnost k náhradě škody, nesetkala-li se s úspěchem. Při prvním ručí jednatel za neodvrácenou škodu, když svým jednatelstvím zamezil, aby pomoc poskytl druhý, který by byl celou škodu odvrátil (§ 1312), v druhém ručí jednatel za povstalou škodu, i pokud jde o t. zv. casus mixtus (náhoda, viz § 1311). Pán věci je povinen jednateleli nahraditi výdaje, a to při jednatelství nutném bez ohledu na výsledek, při jednatelství účelném podle výsledku, jaký se objevil ve jmění pána věci. Jednatel má dokonce nárok na mzdu, můžeme-li v daném případě považovati jeho práci za část jeho výdělečné činnosti. Z toho, že jednatelství bez příkazu je upraveno v téže kapitole jako smlouva zmocňovací, dedukuje Sedláček povinnost pána věci k ratifikaci, t. j. k schválení opatření jednatelevo a k převzetí jeho závazků.

Z pravého jednatelství vypadá t. zv. nepravé jednatelství, kamž patří případy omylného obstarání věci cizí a případ, kdy jednatel nebo pán věci je nezpůsobilý k těm právním činům, které jsou k pravému jednatelství nutné. Ty spadají pod marginální rubriku: »Obrácení věci ve prospěch druhého.«

Ustanovení §§ 1041—1044 o versio in rem zavádí do našeho práva supletorní a obecnou žalobu, která směřuje k vyrovnání majetkových přesunů, jež nejsou ani autorisovány, ani reprobovány. Je druhem žaloby z bezdůvodného obohacení, při čemž však trvání obohacení se nevyžaduje. V konkrétních případech je na soudci, aby použil § 7 (»přirozených zásad«), rozhodl, je-li reprobován či autorisován též takový majetkový přechod, o němž v právu není výslovného předpisu. (Pokračování.)

Doc. Dr. Adolf Procházka.

Univ. prof. Dr. Albert Milota: **Zákon na ochranu republiky.** Guskova sbírka komentovaných zákonů Československé republiky. Sv. I. Druhé, přepracované a judikaturou opatřené vydání. V Kroměříži, 1930.

Druhé vydání edice, o jejímž prvním vydání jsme přinesli posudek z pera prof. Miřičky (Právník, LXIII, str. 41 n.), vychází v podobě značně pozměněné. Kdežto první vydání vyšlé záhy po usnesení zákona mohlo přinést jen komentář autorův, informuje druhé vydání též o bohaté judikatuře pojící se k jednotlivým ustanovením zákona. Judikatura nejvyššího soudu v mnohých směrech přijala za svůj názor autorův, jak byl formulován v prvním vydání komentáře. Někde se, jak autor u jednotlivých ustanovení dokládá, od jeho výkladu odchýlila, a to právě v bodech politicky nejchoulostivějších, vy-

kládajíc zákon extensivněji (§ 11, 14, 15). Podle slov předmluvy chtěl by autor svým komentářem tomuto způsobu výkladu čeliti pokládaje jej — právem — za škodlivý, neboť »hrozí nebezpečí, že se vzbudí v občanstvu odpor proti zákonu a nedůvěra k trestnímu soudnictví«. Není pochyby, že druhé vydání bude pro svůj bohatý obsah v praxi vyhledáváno stejně jako vydání první. Solnař.

Úrazová pojišťovna dělnická v Praze na paměť svého 40letého působení vydala obšírnou zprávu (z pera vedoucího ředitele Dr. Trnký), z níž naše praktiky zajímá může stať o náhradě škody podle §§ 45 a 47 úr. z. Ve zprávě této se praví, že ustanovení §§ 45 a 47 úr. z. jsou předpisy sui juris, jež prýští ze zvláštního poměru ústavu k podnikateli, za něhož normální riziko ústav přejímá z důvodu jím placeného pojistného — abnormální úrazy, zaviněné hrubou nedbalostí podnikatelovou, jej však podle § 45 z této výhody vylučují — a z poměru k třetím osobám, na pojistném poměru sice placením pojistného nezúčastněným, které mají však z povinného pojištění tu výhodu, že jimi poškozený dělník, je-li podle úrazového zákona pojištěn, obdrží v každém případě zákonné odškodné bez ohledu na jejich vůli. Neznalost těchto hospodářských premis při sporech podle §§ 45 a 47 byla příčinou, že ústav musel krok za krokem probouvat správné nazírání na citovaná ustanovení, jak v prvním jubilejním roce bylo vylíčeno.

Z rozhodnutí týkajících se § 45 úr. z. bylo by zvláště zmíniti se o tom, že v těchto případech není řádný soud oprávněn přezkoumávati pojistnou povinnost a přiznání důchodu, výši ztráty a oceňování tabulek, dále že u § 45 neplatí § 1306 obč. zákona o dělené vině podnikatelově s osobou třetí a že § 45 úr. z. nepředpokládá trestní odsouzení podnikatele podle § 335 trestního zákona.

Ve sporech o náhradu podle § 47 úr. z. dokázal ústav před Nejvyšším soudem, že domněnka zavinění stanovená pro zraněného v § 1 zákona z 5. III. 1869 č. 27 a z 12. VII. 1902 č. 147 platí i pro úrazovou pojišťovnu dělnickou, následkem čehož je pro tyto spory příslušný obchodní soud (senát); stejně prokázal ústav po převratě, že domněnka o ručení majitele silostroje podle zák. z 9. VIII. 1908 č. 162 platí, pokud nebyly prokázány exkulpační důvody, i pro úrazové pojištění. Dále prosadil ústav, že při dělené vině podle § 1306 obč. z. musí býti uspokojen celý nárok ústavní a zbytek připadne zraněnému. Při stanovení celkové škody podle občanského zákona, jež má býti rozdělena